

خشک شدن دریاچه‌ی ارومیه، حیات منطقه را تهدید می‌کند!

شنبه، 16 ژوئیه 2022 - 15:41

گروه کار محیط
زیست حزب چپ
ایران (فدائیان خلق)

وضعیت دریاچه‌ی
ارومیه، آینه‌ی
تمام‌نما و
چکیده‌ای از
عملکرد جمهوری
اسلامی در قبال
محیط زیست

است. دریاچه‌ای که قرن‌ها نشان حیات و زیست در منطقه بود، در حال حاضر و به اعتبار گزارش ارائه شده توسط مسئولان محیط زیستی جمهوری اسلامی، بیش از ۹۵ درصد خشک شده است و نفس‌های آخرش را می‌کشد. نابودی حیات در منطقه، طبیعتاً منتظر خشکی کامل دریاچه نمانده است. در سال‌های اخیر چندین روستا در مناطق اطراف دریاچه از سکنه خالی شده است، کشاورزی در چندین شهر و شهرستان همسایه‌ی دریاچه‌ی ارومیه به بن‌بست رسیده است، سلامتی ساکنان شهرهای نزدیک به دریاچه در معرض خطر است و اکوسیستم آبی و خاک‌ی متاثر از دریاچه‌ی ارومیه در معرض نابودی است. به اعتبار گفته‌های متخصصان و کارشناسان حوزه‌ی محیط زیست، در صورت تشدید وضعیت بحرانی دریاچه‌ی ارومیه، گرد و غبار نمک حاصل از خشک شدن دریاچه، حیات زیستی، اقتصادی و کشاورزی کشورهای منطقه را نیز دچار آسیب‌های جدی خواهد کرد.

کارشناسان و متخصصان حوزه‌ی آب، دلایل مختلفی را در این فاجعه‌ی زیست‌محیطی دخیل دانسته‌اند. اما نقطه‌ی اشتراک تمام این دلایل، یک موضوع مشخص است و آن ناتوانی جمهوری اسلامی در مدیریت منابع آب و حفظ و حراست از منابع ملی است. مساله‌ی فعلی برای مردم، کنشگران محیط زیست و نیروهای

سیاسی، نه دلیل خشک شدن دریاچه، که عدم مسئولیت‌پذیری جمهوری اسلامی در قبال حفظ و حراست از آن است. بودجه‌ی ۱۵ هزار میلیارد تومانی احیای دریاچه‌ی ارومیه در طی سه دولت احمدی‌نژاد، روحانی و رئیسی، و کمک مالی ۱۰ میلیون دلاری ژاپن در این زمینه، تنها دو فقره از هزینه‌های گزافی‌ست که به نام احیای دریاچه‌ی ارومیه سند خورده‌اند و نتیجه‌ی آن نه بهبود اوضاع دریاچه، که سریع‌تر شدن روند نابودی آن شده است. روند نابودی دریاچه‌ی ارومیه در روزگاری سرعت گرفت که در طول هشت سال، بیش از هشتصد میلیارد دلار درآمد نفتی عاید کشور شده بود. اما دزدی و اختلاس‌ها از یک‌سو، و هزینه‌های سیاسی و نظامی جمهوری اسلامی در چارچوب سیاست صدور انقلاب و دخالت در امور کشورهای منطقه از سوی دیگر، محیط زیست ایران و پروژه‌ی احیای دریاچه‌ی ارومیه را بی‌نصیب گذاشت.

فهم تمرکزگرا در جمهوری اسلامی عنصر با اهمیت دیگری‌ست که در کشیدن کار دریاچه‌ی ارومیه به وضعیت کنونی نقش داشته است. برای جمهوری اسلامی، ایران تنها شامل شهرهای مرکزی‌ست و در حاشیه، دولت حتی از انجام وظایف عادی و بدیهی خود نیز سر باز می‌زند. استان آذربایجان غربی، مسکن بخش قابل توجهی از آذربایجانی‌ها، کردها، آسوری‌ها و آرامنه‌ی ایرانی از این حیث برای حکومت حکم آن حاشیه‌ای را دارد که تمام مصائبش با بی‌توجهی حکومت مواجه می‌شود.

احیای دریاچه‌ی ارومیه، چه در دوران انتخابات ریاست جمهوری حسن روحانی، چه در انتخابات حداقلی منجر به انتصاب ابراهیم رئیسی و چه در انتخابات‌های منطقه‌ای مجلس، موضوع تبلیغات سیاسی جناح‌های مختلف جمهوری اسلامی بوده است. تبلیغاتی که هیچگاه شکل حقیقی به خود نگرفت. همین موضوع سبب شده است در روزهای اخیر مجلس جمهوری اسلامی نیز شاهد درگیری‌های جناحی در یافتن مقصران خشک شدن دریاچه باشد.

در روزهای اخیر وضعیت بحرانی دریاچه‌ی ارومیه، به موضوع اعتراض هزاران نفر در شبکه‌های اجتماعی بدل شده است. فعالان شبکه‌های اجتماعی همصدا و متحد، مطالبه‌ی احیای دریاچه‌ی ارومیه را با توجه به خطرات خشک شدن و نابودی آن مطرح کرده‌اند. شوربختانه عموم رسانه‌های فارسی‌زبان اپوزیسیون، هنوز چیزی از رسالت خود در همراهی با اعتراضات به‌حق انجام شده علیه این فاجعه را انجام نداده‌اند که خود سوال برانگیز است. علاوه بر این فراخوان‌هایی در شبکه‌های اجتماعی در رابطه با برگزاری تجمعات اعتراضی در شهرهای مختلف کشور در اعتراض به وضعیت دریاچه‌ی ارومیه منتشر شده است.

اعتراض ترقی‌خواهانه و دلسوزانه‌ی فعالین ملی به این نابودی ثروت زادگاهی خود که ثروتی برای همه‌ی ایران و کل منطقه هم

است، نشانگر حس مسئولیت عمومی در قبال این بی‌مبالاتی و پیرانگر رژیم حاکم است. درد مردمان این منطقه اعم از آذربایجانی‌ها و کردها و آرامنه و آسوری‌ها، درد همه‌ی مردم ایران است و همه‌ی منطقه؛ و آه حسرت و فریاد خشم مردم محلی نسبت به این نابودی ثروت مردم ایران و منطقه که در آذربایجان غربی واقع است، بازتاب سخن همگانی است. نابودی محیط زیست مرز و نسل نمی‌شناسد و در صورت تداوم نابودی دریاچه، تمام ایران، و نسل‌های متمادی ایرانیان از آن متاثر خواهند شد. اعتراض به این روند هم از همین رو، امریست مرتبط با تمام ایران و تمام ایرانیان.

گروه کار محیط زیست حزب چپ ایران (فدائیان خلق) ضمن حمایت از تمام اعتراضات مردمی به نابودی دریاچه‌ی ارومیه، به جمهوری اسلامی هشدار می‌دهیم نابودی منابع ملی کشور در چهارسوی ایران تبعات سنگینی خواهد داشت. مردم ایران بارها ثابت کرده‌اند که شاهدان ساکت نابودی دریاچه‌ها، رودها، تالاب‌ها، جنگل‌ها و کویرهایشان نخواهند بود. جمهوری اسلامی باید پاسخگوی عملکرد خود در آسیبی ماندگار به محیط زیست کشور باشد.

گروه کار محیط زیست حزب چپ ایران (فدائیان خلق)

۲۵ تیر ۱۴۰۱ - ۱۶ ژوئیه ۲۰۲۲

محیط زیست